

Підсумовуючи, можна зазначити, що розраховано коефіцієнти $k_{n,d}$ для тих порід деревини, що найбільше піддаються склеюванню. Запропоновано використувати цей коефіцієнт у математичній моделі для прогнозування міцності термопластичних клейових з'єднань деревини. Це дало змогу не використовувати складних математичних розрахунків та імітаційного моделювання для прогнозування міцності.

За допомогою математичної моделі, що враховує коефіцієнти на породу деревини, здійснено прогнозування міцності для термопластичних клейових з'єднань деревини дуба, сосни та берези. Зроблено аналіз отриманих результатів та підтверджено їх достовірність.

Література

1. Патент на винахід № 98515 Україна, МПК G01N 33/46, G01L 1/26. Спосіб прогнозування міцності та довговічності з'єднань деревини клеями на основі полівінілацетату / Кшивецький Б.Я., Бехта П.А. (Україна); Заявл. 25.05.2010; Опубл. 25.05.2012, Бюл. № 10.
2. Патент на корисну модель № 45134 Україна, МПК B23B 21/00. Спосіб прогнозування довговічності клейових з'єднань деревини дуба клеями на основі полівінілацетату / Кшивецький Б.Я., Бехта П.А. (Україна); Заявл. 29.05.2009; Опубл. 26.10. 2009, Бюл. № 5.
3. Патент на корисну модель № 48285 Україна, МПК B23B 21/00 Спосіб прогнозування довговічності клейових з'єднань деревини сосни клеями на основі полівінілацетату / Кшивецький Б.Я., Бехта П.А. (Україна); Заявл. 29.09.2009; Опубл. 10.03. 2010, Бюл. № 5.
4. Kshyvetsky B.Ya. Modeling of the influence of atmospheric moisture cyclic action on the durability of thermoplastic adhesive wood joint / B.Ya. Kshyvetsky // Лісове господарство, лісова, паперова і деревообробна промисловість : міжвідомч. наук.-техн. зб. – Львів : НЛТУ України. – 2011. – Вип. 37.2. – С. 75-80.
5. Кшивецький Б.Я. Дослідження довговічності з'єднань твердолистяних порід деревини клеями на основі полівінілацетату / Б.Я. Кшивецький // Науковий вісник НЛТУ України : зб. наук.-техн. праць. – Львів : РВВ НЛТУ України. – 2004. – Вип. 14.7. – С. 99-103.
6. Кшивецький Б.Я. Прогнозування довговічності клейових з'єднань деревини клеями на основі полівінілацетату / Кшивецький Б.Я., Бехта П.А. // Лісове господарство, лісова, паперова і деревообробна промисловість : міжвідомч. наук.-техн. зб. – Львів : НЛТУ України. – 2009. – Вип. 35. – С. 84-89.

Кшивецький Б.Я. Расчет коэффициентов, учитывающих породу древесины при прогнозировании прочности термопластичных клеевых соединений

Приведен расчет коэффициентов, учитывающих породу древесины и предложено их использование в математической модели прогнозирования прочности термопластичных клеевых соединений древесины. Осуществлено прогнозирование прочности термопластичных клеевых соединений древесины с помощью математической модели с полученными коэффициентами.

Kshyvetsky B.Ya. Calculation of coefficients that take into account the wood species when prediction the strength of thermoplastic adhesive wood joints

Presented here is calculation of coefficients that take into account the wood species, as well as their application in mathematical modeling has been proposed for predicting the strength of thermoplastic adhesive wood joints. The prediction of the strength of thermoplastic adhesive wood jointing has been made by means of mathematical model involving the coefficients obtained.

4. ЕКОНОМІКА, ПЛАНУВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ В ГАЛУЗЯХ

УДК 330.341.4:001.12(477)

Проф. Я.В. Шевчук, д-р екон. наук –

Тернопільський інститут соціальних та інформаційних технологій;
наук. співроб. О.І. Шевчук, канд. екон. наук – ІРД НАН України, м. Львів

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ ДЕРЖАВНИХ ПРОГРАМ І ЇХ ВПЛИВ НА СТРУКТУРНУ ПЕРЕБУДОВУ ЕКОНОМІКИ КРАЇНИ

Досліджено ефективність впровадження державних програм активізації розвитку економіки на 2013-2014 р., затвердженої Кабінетом Міністрів України, та Програми економічних реформ на 2010-2014 рр. "Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава", запропонованої Президентом України. Проаналізовано їх вплив на структурну перебудову економіки країни.

Ключові слова: структура економіки, економічні реформи, соціально-економічний розвиток, модернізація, державне управління, соціально-економічний потенціал.

Останнім часом структурна перебудова економіки України перебуває в центрі уваги вчених, спеціалістів фахівців і владних структур, що пов'язано насамперед з намірами уряду щодо місця держави серед інших країн Європи та світу. Це підтверджує актуальність роботи, яка стосується аналізу впливу впровадження державних програм активізації розвитку економіки на її структурну перебудову.

Результати досліджень структурної перебудови економіки України широко представлені у працях таких відомих вчених, як: В. Гєєць, Я. Жаліло, І. Крючкова, В. Сіденко, Л. Федулова та ін. Ці результати є вагомими і містять конкретні пропозиції щодо здійснення цього процесу та управління ним. Разом із тим, питання впливу державних програм активізації розвитку економіки на її структурну перебудову досліджені недостатньо, що, безумовно, актуалізує тему дослідження.

Структура економіки України характеризується територіальними диспропорціями в рівнях економічного розвитку більшості регіональних суспільних систем, нераціональним використанням їх природно-ресурсного та виробничого потенціалу. Структура економіки – це сукупність її складових, що перебувають у відповідних зв'язках і взаємовідносинах і визначають якість функціонування всієї економічної системи. Вона завжди підпорядкована основним цілям соціально-економічного розвитку [6].

Структурна недосконалість національної економіки, основними рисами якої стали витратний характер виробництва, сировинний характер експорту, монопольний імпорт енергоносіїв, високий рівень зовнішньої заборгованості, територіальні господарські диспропорції, нераціональне використання ресурсного, виробничого і науково-технічного потенціалу вкрай негативно вплинули на динаміку соціально-економічного розвитку країни [6].

До основних ефективних напрямів структурної трансформації економіки можна віднести: розвиток галузей, які збільшують обсяги експортної продукції,

і відповідно забезпечують збільшення валютних надходжень до країни з подальшим інвестуванням високотехнологічних виробництв; збільшення обсягів виробництва споживчих та інших товарів, які здатні на внутрішньому ринку замінити імпорту продукцію; розширення виробництва конкурентоспроможних на світовому ринку товарів з метою захоплення ринків збуту в країнах, що розвиваються; стимулювання впровадження ресурсозберігаючих технологій, які підвищують рівень конкурентоспроможності товарів; збільшення кількості високотехнологічних та наукомістких виробництв у сферах, які здатні підвищувати ефективність інших галузей національної економіки; скорочення кількості депресивних виробництв, на яких знижується ефективність ресурсів чи зменшується попит на їхню продукцію [1].

Структурна перебудова економіки за своїм впливом на головні тенденції соціально-економічного розвитку суспільства набуває вирішального значення у загальній системі економічних реформ, що здійснюються в Україні [6]. Структурні зміни в національній економіці країни – це надзвичайно складне стратегічне завдання, котре потребує значних матеріальних ресурсів та розроблення спеціальних державних програм як засобу структурної перебудови економіки.

Найважливішими програмами, котрі на сьогодні повинні позитивно вплинути на структурну перебудову економіки країни, є Державна програма активізації розвитку економіки на 2013-2014 рр., котра затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 27 лютого 2013 р., № 187 [3], та Програма економічних реформ на 2010-2014 рр. "Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава", запропонована Президентом України В.Ф. Януковичем [5].

Державна програма активізації розвитку економіки на 2013-2014 рр. розроблена з метою запровадження нових підходів до модернізації пріоритетних галузей національної економіки на найближчі два роки для активізації її розвитку. За даними Міністра економічного розвитку і торгівлі України Ігоря Прасолова, прогнозний обсяг фінансування державної програми у 2014 р. – 207159100 тис. грн, в тому числі за рахунок державного бюджету – понад 23 млрд грн, місцевих бюджетів – понад 5 млрд грн, кредитів міжнародних фінансових організацій – понад 13 млрд грн, інших джерел, зокрема коштів, що залучаються під державні гарантії, – понад 64 млрд грн [7].

Україна належить до країн із розвинутою індустріальною базою і достатньо високим ресурсним потенціалом. Проте у структурі національної економіки залишилися переважно галузі, які добувають сировину або випускають продукцію з низьким ступенем оброблення для експорту. Завантаження потужностей підприємств таких галузей безумовно залежить від попиту на зовнішньому ринку. Багато підприємств інших галузей не витримують конкуренції навіть на внутрішньому ринку.

У Державній програмі активізації розвитку економіки на 2013-2014 рр. прогнозується насамперед розвиток таких високотехнологічних перспективних секторів, як машинобудівний комплекс, авіабудівна галузь, оборонно-промисловий комплекс та фармацевтичний сектор.

Машинобудівний комплекс України є однією з найбільш важливих, потужних і перспективних галузей промисловості, яка забезпечує технічну оснащеність, комплексну механізацію і автоматизацію процесів виробництва.

У машинобудуванні зосереджено майже 15 % вартості основних засобів та понад 21 % кількості найманих працівників промисловості (без малих підприємств) (586,7 тис. осіб у 2012 р.) [3].

Авіабудівна галузь є стратегічно важливою для України і є однією з базових галузей економіки держави.

За результатами роботи у 2011 р. підприємства на 19,91 % підвищили обсяги виробництва основних видів продукції до 3,41 млрд грн. У II кварталі 2012 р. обсяги виробництва становили 1,91 млрд грн. [2].

Загальний обсяг реалізованої продукції з виробництва літальних апаратів в 2011 р. становив 9,97 млрд грн, що на 30,4 % вище попереднього періоду. У II кварталі 2012 р. обсяги реалізації дорівнюють 2,04 млрд грн. [2].

За роки незалежності в Україні створена і стабільно функціонує конкурентоспроможна ракетно-космічна промисловість.

Оборонно-промисловий комплекс – сектор економіки, призначений для розроблення і виробництва продукції оборонного призначення.

За результатами роботи у 2011 р. підприємства підвищили на 4,8 % обсяги виробництва основних видів продукції, зокрема для потреб Міноборони вироблено 6 % від загального обсягу. У I півріччі 2012 р. обсяги виробництва оборонних підприємств для потреб Міноборони становили вже 4,3 % [2].

Загальний обсяг реалізованої у 2011 р. підприємствами галузі продукції на 1,86 % вищий, ніж у 2010 р. Частка експорту від загального обсягу продукції, виробленої оборонними підприємствами в 2010 р., становила 67 %. У 2011 р. обсяги постачань продукції оборонних підприємств на експорт та її відсоткова частка практично не змінилися [3].

Фармацевтичний сектор має потенціал стати локомотивом розвитку економіки держави в коротко-, середньо- та довготерміновій перспективах. Зростання обсягів реалізації фармацевтичної продукції на внутрішньому ринку України за 10 останніх років становило понад 360 % в дол. США (від 724,8 млн дол. США в 2002 р. до 3,36 млрд дол. США в 2011 р.) із середньорічними темпами зростання близько 15 % (один із найвищих показників у світі) [3].

Частка двадцяти українських фармпідприємств становить на фармринку України 25,78 % в грошовій і 53,2 % у товарній формі. В Україні наявні основні складові для активізації розвитку соціально-економічного, науково-дослідного (інноваційного) та експортного потенціалу вітчизняної фармацевтичної галузі як системоутворюючої галузі національної економіки [7].

Програмою економічних реформ на 2010-2014 рр. "Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава", запропонованою Президентом України В.Ф. Януковичем, передбачено проведення структурних змін в економічному та соціальному житті країни шляхом підвищення ефективності державного управління, модернізації базових галузей економіки, формування сприятливого економічного середовища для розвитку бізнесу та приватної ініціативи [5].

Виконання Програми економічних реформ на 2010-2014 рр. "Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава" та проведення подальших реформ сприяє створенню умов для подальшого стабільного економічного розвитку.

Зокрема, Урядом проводяться реформи у напрямі:

- дерегуляції, розвитку підприємництва та реформування системи надання адміністративних послуг, що передбачають спрощення процедури започаткування та виходу з бізнесу, дозвільної системи та сфери ліцензування, посилення захисту прав інвесторів, реформування системи реєстрації прав власності, митних процедур, державного нагляду (контролю), системи надання адміністративних послуг та системи технічного регулювання, підвищення ефективності адміністрування податків, зниження податкового навантаження на бізнес і скорочення витрат часу платників податків на їх нарахування та сплату;
- енергетики, що передбачають вдосконалення системи ціноутворення в електроенергетиці, лібералізацію ринку електричної енергії, приватизацію енергетичних підприємств та підвищення ефективності управління державними енергетичними компаніями, удосконалення державного регулювання в енергетиці, лібералізацію ринку вугільної продукції та механізму збуту і ціноутворення, удосконалення механізму державної підтримки вугільної галузі, закриття неперспективних вугледобувних підприємств, модернізацію газотранспортної системи, нафтопереробних потужностей та стимулювання конкуренції на ринку нафтопродуктів [4].

Посилення у другій половині 2012 р. дії негативних процесів як зовнішнього, так і внутрішнього характеру відобразилося на показниках діяльності майже всіх сфер економіки. Основними галузями, які сформували погіршення економічної динаміки, стали: промислове виробництво, будівництво та транспорт, сільське господарство, а збереження низького рівня кредитування стало додатковим негативним фактором.

Промислове виробництво, як ключовий показник загальноекономічного розвитку країни, вже п'ятий місяць поспіль демонструє від'ємні результати. За підсумком 2012 р., скорочення у промисловості становило 1,8 %. На низьку виробничу активність світової економіки зниженням виробництва відреагували експортноорієнтовані галузі та галузі інвестиційного спрямування, зокрема зниження у машинобудуванні становило 6,0 %, у металургійному виробництві та виробництві готових металевих виробів – 5,2 % [6].

Металургійна галузь має можливості для нарощування виробництва, але для цього необхідно знизити внутрішні ціни на готову продукцію принаймні до рівня експортних та підвищити попит на продукцію металургії. Розвиток машинобудування стримується недостатнім рівнем технічної конкурентоспроможності вітчизняної продукції порівняно з імпортованими аналогами, низькими обсягами кредитування та посилення конкуренції на ринку РФ – основного споживача вітчизняної продукції машинобудування.

За попередніми підсумками року, скорочення обсягів виробництва у сільському господарстві становило 4,5 %, що насамперед пов'язано із зниженням обсягів виробництва продукції рослинництва на 8,2 % (зважаючи на зниження урожайності зернових культур та високу порівняльну базу 2011 р., коли обсяг виробництва рослинницької продукції зріс на 30,4 %) [6].

Викликає серйозне занепокоєння стан справ у будівництві. За підсумками 2012 р., обсяг виконаних будівельних робіт скоротився на 13,8 %. Це відбулося через завершення спорудження основних об'єктів до "Євро-2012" і підтвердило висновки експертів, що основним чинником, який забезпечив зростання обсягів робіт у будівництві в 2011 р., було спорудження об'єктів та реконструкція доріг саме до цієї події.

Основною проблемою розвитку будівництва залишалося збільшення собівартості робіт через подорожчання основних складових будівництва. З метою підтримки рівня рентабельності будівельні компанії підвищували вартість робіт та послуг, що негативно впливало на динаміку попиту з боку замовників. Уповільнення зростання у промисловості, будівництві та сільському господарстві – галузях, в яких працює 50 % всього економічно зайнятого населення України, впливає на зниження рівня життя громадян.

Сума несплаченої заробітної плати на 1 грудня 2012 р. становила 950,5 млн грн [2]. Лише у п'яти регіонах станом на 1 січня 2013 р. середньомісячна заробітна плата в розрахунку на одного штатного працівника перевищила середню по країні (3000 грн): Дніпропетровській (3072 грн), Донецькій (3485 грн), Київській (3180 грн), Луганській (3121 грн) та місті Києві (4561 грн).

Таким чином, наведені вище статистичні дані засвідчують, що запропоновані заходи в державних програм активізації розвитку економіки на 2013-2014 рр. не виконуються в повному обсязі. В окремих випадках на їх реалізацію не вистачає коштів, в інших випадках бар'єрами слугують негативні процеси, що формуються нині в зовнішньому середовищі на суспільно-політичному та соціально-економічному рівні.

Висновки. Окреслені вище негативні тенденції засвідчують про недосконалість та неефективність впровадження програм і нормативно-правової бази стосовно структурної перебудови економіки.

У умовах зниження попиту на традиційних для вітчизняних товарів зовнішніх ринках, посилення конкуренції за доступ до інвестиційних ресурсів і невизначеності країни в інтеграційних процесах необхідно створити системні довготермінові стимули для активізації розвитку стратегічних галузей вітчизняної промисловості.

Оскільки сьогодні потенціал зростання економіки України обмежений зовнішніми факторами, Уряду необхідно здійснювати політику стимулювання розвитку внутрішнього ринку та підтримки внутрішнього виробництва в державі.

Література

1. Гулик Т.В. Напрямки структурної перебудови економіки України / Т.В. Гулик, А.С. Кербікова, С.А. Дрофа // Статий розвиток економіки, 2012. – Вип. 7. – С. 74-79.
2. Державна служба статистики України. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
3. Державна програма активізації розвитку економіки на 2013-2014 роки, котра затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 27 лютого 2013 р., № 187.
4. Кабінет Міністрів України. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.kmu.gov.ua/>
5. Програма економічних реформ на 2010-2014 роки "Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава".
6. Чепінога В.Г. Економічна теорія : підручник / В.Г. Чепінога. – К. : Вид-во "Юрінком Інтер", 2011. – 653 с.

7. Уряд завершує роботу над прогнозом розвитку економіки України на 2014 рік. Укрінформ. [Електронний ресурс]. – Доступний з http://www.ukrinform.ua/ukr/news/uryad_zavershue_robotu_nad_prognozom_rozvitku_ekonomiki_ukraini_na_2014_rik_prasolov_1861120.

Шевчук Я.В., Шевчук О.И. Эффективность внедрения государственных программ и их влияние на структурную перестройку экономики страны

Исследована эффективность внедрения государственных программ активизации развития экономики на 2013-2014 гг., утвержденной Кабинетом Министров Украины, и Программы экономических реформ на 2010-2014 гг., "Зажиточное общество, конкурентоспособная экономика, эффективное государство", предложенной Президентом Украины. Проанализировано их влияние на структурную перестройку экономики.

Ключевые слова: структура экономики, экономические реформы, социально-экономическое развитие, модернизация, государственное управление, социально-экономический потенциал.

Shevchuk Ya.V., Shevchuk O.I. Efficiency of implementation of government programs and their impact on the restructuring of the economy.

In the article the efficiency of the implementation of government programs activation of economic development for 2013-2014 approved by the Cabinet of Ministers of Ukraine and the program of economic reforms in 2010-2014 years "Prosperous Society, Competitive Economy, Effective State", proposed by the President of Ukraine, is investigated. Their impact on the restructuring of the economy is analyzed.

Keywords: economic structure, economic reform, social and economic development, modernization, governance, socio-economic potential.

УДК 336.743(477) Ст. викл. Т.П. Бабійчук, канд. екон. наук – Львівська КА

ПРОБЛЕМИ СТАБІЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГРОШОВОЇ ОДИНИЦІ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Забезпечення стійкої національної грошової одиниці є необхідною умовою досягнення цілей розвитку держави, оскільки стабільна національна грошова одиниця виступає першопричиною економічного зростання та сприяє підвищенню добробуту населення країни. А отже, її доцільно розглядати як передумову реалізації курсу євроінтеграції України, адже держава, через відповідні органи, змушена контролювати та вживати заходів щодо зміцнення стабільності своєї грошової одиниці.

Ключові слова: національна грошова одиниця, інфляція, валютний курс, державна економічна політика, інфляційні очікування, валютні ризики, індекс споживчих цін, експортні галузі, імпорт.

Постановка проблеми. Порівняно високі темпи інфляції сьогодні набули характеру закономірної тенденції, при цьому інфляційний "бум" перебуває на підйомі, а інфляційні очікування і надалі зростають. Така інфляційна динаміка не може задовольнити ні владу, ні бізнес, ні населення, тому проблема забезпечення стабільності грошової одиниці України є однією з основних проблем стабілізації української економіки. Вплив глобальних факторів на національні грошові системи безпосередньо визначає рівень стабільності розвитку національних господарств загалом. Фінансова нестабільність має найбільш негативний вплив на фінанси ринків, що розвиваються, до яких належить і Україна. Насамперед, це зумовлено відкритістю української економіки, її залежністю від імпорту енергоносіїв та експортних галузей.

Огляд літературних джерел. Виявлення окремих аспектів стабільності національної грошової одиниці України, пошук шляхів її зміцнення, дослідження інструментів валютно-курсової політики НБУ, що застосовувалися для стабілізації гривні та розгляд інших питань щодо аналізу та вдосконалення державної політики в сфері грошового обігу та кредиту набули відображення у роботах А. Гальчинського, В. Міщенка, В. Стельмаха, О. Береславської, О. Клименка та інших дослідників.

Мета роботи полягає у висвітленні сучасного стану та проблемних аспектів рівня стабільності національної грошової одиниці, аналізі ризиків, які постають перед суб'єктами господарювання внаслідок зміни валютного курсу.

Виклад основного матеріалу. Забезпечення стабільної національної грошової одиниці є одним з головних чинників досягнення стратегічних цілей соціально-економічного розвитку країни, оскільки стабільна національна грошова одиниця виступає першоосовою економічного зростання, а також сприяє підвищенню добробуту населення країни. Звідси випливає, що саме цю позицію розглядають як ключову передумову реалізації курсу євроінтеграції України, що в останні роки набуло широкого значення та стало актуальним, адже держава повинна контролювати та вживати заходів щодо зміцнення стабільності в усіх аспектах, зокрема стабільності своєї грошової одиниці.

Відповідно до Конституції України основною функцією Національного банку є забезпечення стабільності грошової одиниці України. У цьому випадку Центральний банк України має виходити із пріоритетності досягнення та підтримки цінової стабільності в державі [1].

Основною складовою державної економічної політики є грошово-кредитна політика, яка спрямована на забезпечення ефективного функціонування економіки. Саме тому у процесі її реалізації, основну увагу приділяють, насамперед, цінновій стабільності, головним критерієм якої виступає динаміка індексу споживчих цін. Не менш важливим напрямком є також стабільність обмінного курсу. Проте найзагальнішою і найскладнішою проблемою у досягненні збалансування розвитку всіх секторів фінансового ринку є успішне функціонування національної валюти.

Зміни в економіці зумовлюють необхідність постійного відстеження та аналізу ситуації на ринку для забезпечення стабільності як національної грошової одиниці, так і економіки загалом. Відповідно до основних засад грошово-кредитної політики на 2013 р., Національний банк України для виконання своєї основної функції поставив перед собою пріоритетне завдання для підтримки стабільності в державі, критерієм якої розглядають поступове зниження приросту індексу споживчих цін у 2014 р. з подальшим утриманням. Річний показник приросту індексу споживчих цін у 2013-2014 рр., має стабілізуватись в межах 4-6 %, а починаючи з 2015 р. – утримуватись в межах 3-5 % [7].

Стабільні ціни є необхідною, проте недостатньою монетарно-фінансовою умовою успішного функціонування економіки. Основними засадами грошово-кредитної політики визначено, що в 2013 р. і в подальших роках, реалізація грошово-кредитної політики здійснюватиметься на засадах монетарного режиму, що базується на цінновій стабільності. Монетарний режим може бути ефектив-